

PUOLUSTUSMINISTERIÖ
Turvallisuusjohtaja Kai Knappe

Lausunto
22.10.2019

HE 47/2019 vp

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI HANSEL OY -NIMISESTÄ OSAKEYHTIÖSTÄ ANNETUN LAIN, JULKISISTA HANKINNOISTA JA KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSISTA ANNETUN LAIN 60 §:N SEKÄ VESI- JA ENERGIAHUOLLON, LIIKENTEEN JA POSTIPALVELUJEN ALALLA TOIMIVIEN YKSIKÖIDEN HANKINNOISTA JA KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSISTA ANNETUN LAIN 64 §:N MUUTTAMISESTA

Eduskunnan talousvaliokunta on varannut puolustusministeriölle tilaisuuden tulla kuultavaksi ja antaa kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 60 §:n sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 64 §:n muuttamisesta. Puolustusministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa kirjallisena lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esityksen keskeisiä tavoitteita on pidettävä kannatettavina, kuten keskitehtyn hankintatoimen ja sen tarjoamien palveluiden edelleen kehittämistä. Puolustusministeriö kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota suurten julkisten tietovarantojen sähköiseen käsittelyyn ja tietojen mahdolliseen julkaisemiseen yleisölle. Kun yksittäisiä julkisia tietoja yhdistellään ja kerätään yhteen tietovarantoon, saattaa tämä kokonaisuus edellyttää erityisvaatimuksia tiedon käsittelylle tai jopa tiedon salassapitoa. Puolustusministeriön hallinnonalalla erityisesti Puolustusvoimien hankintatietojen sähköiseen massakäsittelyyn voi liittyä turvallisuusriskejä. Yhdistettyjen ja mahdollisesti julkaistavien hankintatietojen perusteella voi olla mahdollista tehdä yksityiskohdaisia johtopäätöksiä sellaisista Puolustusvoimien ydintoiminnoista ja suorituskyvyistä, jotka muutoin ovat salassa pidettäviä. Vastaava kansallista turvallisuutta vaarantava riski saattaa olla mahdollinen muillakin hallinnonaloilla. Esitetty sääntely ei riittävällä tavalla ota huomioon tätä puolustusministeriön jo aiemmin esille tuomaa huolta, vaikkakin yksittäisten tietojen salaamistarve siinä onkin nostettu esille.

Puolustusministeriö toteaa, ettei nykyistä laajempia valtion keskusliikekirjanpitoon siirtyviä tietoja Puolustusvoimien hankinnoista tulisi automaattisesti luovuttaa ilman puolustushallinnon myötävaikutusta. Näiden tietojen luovuttaminen Hansel Oy:n ulkopuolelle tulisi perustua tapauskohtaiseen Puolustusvoimien antamaan kirjalliseen lupaan. Puolustusvoimien hankintatietoa käsittelevään henkilöstöön tulisi kohdistaa samat henkilöturvallisuusselvitysvaatimukset kuin Puolustusvoimissa. Fyysisten tilojen ja tietojärjestelmien tulee kaikissa tapauksissa olla turvallisia.

Puolustusministeriö ehdottaa edelleen, että esitetyn 3 a §:n 1 momenttiin lisättäisiin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin kohta 20 (asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asia-

kirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista). Lisäksi ehdotetaan, että esitettyyn 3a §:ään nostettaisiin perustelutekstissä mainitut salassa pidettävää tietoa käsittelevään henkilöstöön kohdistettavat toimet, kuten henkilöturvallisuusselvitys.